

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben kassza hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
szombat utáni napok kivételével.

Eszerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczna-utca 2.

A szerkesztőség kóriratok visszaszolgáltatására
vagy megvásárlására nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, december 27.

Post festa.

(—a.) Régen nem ünnepelte a magyar a béke magasztos ünnepét ilyen igazi békés hangulatban, mint ezuttal. Mig az előző években éppen Karácsony táján dultak leginkább a politikai szenvedélyek, addig most alig esett politikáról szó az ünnepeken, az az egy-két politikai nyilatkozat pedig, ami az ünnepekre esett, a béke megszilárdítása érdekében hangzott el.

A miniszterelnök egy interjúv kapcsán tett érdekes nyilatkozatot a legaktuálisabb és legfontosabb dolgokról; a kiegyezési tárgyalásokról, a választói reformról és a koalíciós pártok viszonyáról. E nyilatkozatban kijelentette Wekerle, hogy a kiegyezési tárgyalások nemsokára befejezést nyernek. Valami nagy nemzeti vívmány bajosan fog hozzá fűződni, legfeljebb a szerződéses forma, de legalább 1915-ig rendben leszünk Ausztriával a nélkül, hogy nemzeti érdekeinket és jogainkat aruba bocsátanánk. A választói reformról azt mondta Wekerle, hogy a jövő ősznél előbb alig készülhet el az előadói tervezet. A koalícióról pedig kijelentette, hogy mig a választói reform elkészül, addig együtt kell maradni a koalíciónak. Addig egyik párt sem majorizálhatja a másikat. Együtt működésük

komoly alapokon nyugszik, azt sem torzalkodások, sem kívülről jövő intrikák nem veszélyeztetik.

Még erélyesebben nyilatkozott ugyanerről Kossuth, kinek ismeretes levele szolgáltatott ürügyet olyan feltevésekre, mintha a pártközi béke megzavarásától kellene tartani.

A többi pártokkal együtt kezdtük a küzdelmet — mondta Kossuth, — együtt hoztuk létre az alkotmányosság megmentését, együtt vállaltunk kötelezettséget bizonyos alkotások létrehozására, együtt dolgozunk most ezeken és ez nemcsak nemzeti érdek, hanem hazánk iránt való kötelezettség is, amellet, hogy erkölcsi kötelesség a feladat bevégzéséig a mi együttmaradásunk.

A párt-szervezeteknek fentartása időnkint megerősítést, megújítást, fejlesztést igényel. De ez nem annyit tesz, hogy a koalíciós pártok egymás ellen, hanem azt, hogy egymás mellett szervezkednek.

Hiába erőlködnek ellenfeleink, hiába ugratnak, hiába szitanak elégtelenséget, türelmetlenséget, irigységet, összeveszést, mi tudjuk kötelességünket és meg nem tántorodunk.

Teljességgel nincs itt az idő arra, hogy a koalíció szétmenjen. Mikor eljön rá az idő, nem ellenfeleink fognak minket széttesékelni. Addig is: Vis unita fortior!

Evvel a határozott nyilatkozattal teljesen megelégedhetik a koalíció minden pártja Hisszük, Kossuthban lesz elég

erélyesség arra, hogy ennek, ha kell, saját pártjában is érvényt szerezzen. Ezzel eltűnt a felhő a koalíció feje felől. Nem vészfelhő volt az, csak amolyan bárányfelhő.

Ezuttal a szociálisták szokásos ünneprontása is csaknem egészen elmaradt. Budapesten a hazafias munkásegyletek tartottak kongresszust, melyen végre eltaláltak azt a hangot, a melyen megérti a nemzet a magyar munkások jogos panaszait. Remény van rá, hogy ezekkel a munkásegyletekkel együtt fog működni a 200 keresztény munkásegylet is. Örömmel értesültünk a kongresszus aktáiból, hogy a magyar nép javarésze, különösen az alföldön, már kiszabadult a nemzetközi szociálisták terrorizmusa alól.

Annál sajnálatosabb, hogy a kongresszuson elhangzott jelentés szerint — hozzátehetjük tapasztalatból, hogy a valóság szerint is — Nagyváradon még mindig a nemzetközi terrorizmusa dominál.

És hogy ezek mennyire távol esnek a nemzet törekvéseitől, megmutatták a mostani ünnepen tartott kongresszusukon is, ahol — ennyire jutottunk immár! — kórusban éltették Bécsset és Ausztriát, üdvözlő sürgönyt küldöttek bécsi elvtársainknak és ugyancsak kórusban szidták a nemzet vezéreit. Hja, Gross-Wardeinban vagyunk.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A veterán.

Irtta: Thibaldo.

A legendavilágnak legregényesebb időszaka I. Napoleon kora fogja körül irtóztató s mégis bübájós remegéssel a lelkem, mikor elkalandozom véres csatáterein, hol a halál orgiákat ült s népek országok semmisültek meg néhány óra alatt. Egy lángész ki a művelt világ hóhéra volt. Kegyetlen, szivtelen s mégis hódító, kábitó nagyság. Nevének bűvös volt a hangzása s könnyebb dicsőségesebb a halál szemei előtt, mint ahogy mi késő unokák el is tudjuk képzelni. Mi visszagondolva reá pillanatig megbámuljuk csodás lángészét, lelkesedve tekintünk végig táborán, mely csillogó pompával harcra készen várja a vezér intését, hogy pár óra múlva portól, vértől borítva vivja utolsó haláltusáját. Csodálatos lángész, kit holtában is megbámulunk, lelkesedünk érte, de rajongásunkat

csakhamar megfogyasztja a borzalom: ez az egyetlen ember egész Európát egy szörnyű nagy — temetővé tette!

I.

Sir John Crawford, a szürke lovaikról elnevezett szürke skótok dragonyos kapitánya a legbecsületesebb, flegmásabb és hidegvérűbb angol, beleszeretett egy francia katona család, egyetlen leányában Urban Alice-be. Olyan szerelemre való idő is volt ez! A nagy hódító I. Napoleon a szerencsétlen lipcei csata után, mint trónvesztett császár ki csak címü kívül testőrségét tarthatta meg, visszavonult Elba szigetére.

Európa a sok borzalmas harcok után megkönnyebbülten lélekzett fel s maga Franciaország még kábultan a sok csodás eseménytől, Napoleon világraszóló diadalaitól, majd pedig a szövetséges hatalmak ostromától pihente fáradalmait. Az aggodalom, a mámor elszállt, a trónon XVIII Lajos ült s a nyugalom és a béke vágya uralkodott a lelkeken.

Sir John Crawford tehát a legjobb időben kopogtatott be az Urban házba. Az angol név ugyan még gyűlöletes volt a francia fülnek, de Urban Alice nagyon szerette a szálás angolt s így nem volt mit tenni mint beleegyezni a házasságba. A tartós béke látszata feleltette a multat s az öreg Urban így szólt a szálás angolhoz:

— Sir Crawford, az Isten nevében Önnek adom leányomat; tegye őt boldoggá! Dicső harcaim nevében nyíltan kimondom, hogy ez francia létetre nehezemre esik. Lelkemben most is ég Trafalgár szégyene, de leányom vonzalma s az ön kiváló egyénisége legyőzi előítéletemet... Sir John Crawford én önt fiamnak fogadom.

A szálás, szikár angol megszorította a deres bajszu francia kezét s nyugodtan válaszolt:

— Trafalgár dicsőségéért Nelton életével fizetett s így nagy árt fizetett érte nemzetünk! Különbben is több okunk van gyűlölni a franciákat, mint önöknek — minket. Meggyőződés-

Sirolin

Ennek az ötvözetnek és a tejsavval megkevert a köhögést, vladékot, éjszeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenképp „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Előzetes orvosi rendelvény a gyógyszerárakban. — Az üvegekért 4 — koron.

Az ünnep eseményei közé tartozik egy gyászest is — Zichy Jenő gróf halála, Erzékeny vesztesége a magyar közéletnek. Sokat fáradozott a magyar ipar érdekében, sokat áldozott a magyar tudományért és lelkes védője volt a nemzet igazainak.

Uj évi üdvözlések. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, Wekerle Sándor miniszterelnök a jövő szerdán utazik Bécsbe. A miniszterelnök utja kizárólag udvariassági aktus és az uralkodó és főhercegek újévi üdvözlésével függ össze.

Az új évi üdvözlések kérdése még mindig nem dönt el. Kossuth mára magához rendelte a függetlenségi párt alelnökeit, hogy tisztázza velük az újévi üdvözlések kérdését. A függetlenségi párt a kérdést tisztára szabadelpvüparti szokásnak minősíti és hivatkoznak arra, hogy Tisza Kálmán hozta gyakorlatba. Annyi azonban bizonyos, hogy Wekerlét és Kossuthot üdvözölni fogják új évkor, Justh Gyula házelnökénél azonban nem lesz tisztelgés. Justh egy biránt ma reggel birtokára utazott, a honnan valószínűleg csak január 2-án fog Budapestre visszatérni.

Wekerle Dánoson. Wekerle Sándor miniszterelnök, mint fővárosi tudósítónk jelenti, tegnap reggel családi birtokára, Dánosra utazott, ahonnan ma tér vissza a fővárosba.

A néppárt új éve. A szokásos új évi üdvözlést a néppárt meg fogja most is tartani és Zichy Aladár grófit, a néppárt elnökét Rakovszky István alelnök fogja üdvözölni. Az üdvözlés alkalmából a néppárt testületileg tiszteleg elnökénél, valamint testületileg vesz részt a néppárt Wekerle üdvözlésénél is. Ezenkívül a párt az új év alkalmából Zichy Nándor grófit, ősz vezérét is üdvözölni fogja.

sem szerint azonban, egy nyílt szívű francia és angol ép oly jól megérthetik s becsülhetik egymást, mint akár két angol . . . E percben midőn fiának fogadott őseim emlékére fogadom, bármily megpróbáltatásnak legyek is kitévé, előbbrevaló lesz előttem az Urbanok boldogsága s élete mint a magamé.

Hidegen, szinte szárazon beszélt Sir John Crawford, de a férfias és önérzetes szavak mégis lánggra lobbantották a könnyen hevülő franciát ki elragadtatva ölelte keblére a szálás angolt s aztán lelkesülten kiáltott fel:

— Sir Crawford, ön még megkedvelteti az angolokat velem. Én is fogadom Napoleon dicsőségteljes nevére, hogy az ön családja mindig több lesz előttem, mint az én életem, becsületelem. Ne legyek Urban lándzsás őrmester, annyi dicső harc osztályosa, ha nem igy tesztek valaha!

Sir Crawfordnak, bár Napoleon nevére elborult az arca, csakhamar mosolyogva karolta át a lelkesült Urbant, a kiválóan vitéz lándzsás őrmestert s most már jövődő apósát. A két férfi e bensőségteljes ölelésére pedig leg-

Zichy Jenő meghalt.

A magyar közélet szegényebb lett egy rendkívül érdekes szereplővel: Zichy Jenő gróf meghalt.

Eletében sokat gunyolták a grófit; most, koporsójánál el kell ismernie mindenkinek, hogy halála igazi veszteség a magyar társadalomra, közgazdaságra és politikára.

Zichy Jenő gróf született Szentmihályon 1837. július 5-én. Tanulmányait Székesfehérváron kezdte és Németországban folytatta, ahol a jogtudományt is hallgatta. Németországból való hazatérte után, 1860-ban főszolgabíróvá lett Fejér vármegyében. 1861-ben Fejér vármegye bodajki kerületét, 1865–72-ig Biharvármegye élesdi kerületét képviselte, ugyanekkor ügyvédi oklevelet is nyert. A képviselőházban a Deák-párt híve és magának Deáknak is kedves emkere volt. 1870-ben azonban a közgazdasági ügyek tárgyalásakor ellentétbe jutott pártjával, a melyből kilépett és pártönkivüli álláspontra helyezkedett.

Politikai szerepénél jóval fontosabb volt a közgazdaság és ipar érdekében kifejtett szerepe, a miért is *ipargróf*-nak nevezték el.

Hosszasan tanulmányozta az 1867-iki szegedi kiállítást és tapasztalatait a székesfejérvári értékesítette, a melynek elnöke volt; utána pedig a budapesti kiállításnak volt alelnöke. 1881-ben megválasztották az Országos Ipari egyesület elnökévé. Az elsőfokú ipariskolák szervezését 86 városban személyesen végezte.

Legutóbb pedig tudományos expedíciót szervezett a Kaukázusba, melynek eredményeiről egy pompás díszműben számolt be (Budapest, 1897. két kötet). A sikeren fölbuzdulva, már a következő esztendőben újabb expedíciót tervezett és 1897. március 10-én a képviselőháztól újabb ázsiai utazásra kért engedelmet. A képviselőház az engedelmet egyhangulag megadta és a magyar faj eredetét és vándorlásait tanulmányozó utjára kifejezte szerencsekívánatait. Március 12-én indult utjára. Baku, Saratov és Tambov után utja Irkuckon át Kiaktába és onnan a mongol sivatagon keresztül Pekingbe ment, a hol érkezésekor éppen palota forradalom volt. A gróf mégis tárgyalt a csunglijammennel az ottani levéltár átkutatásá-

rózsásabban az ifju szép mennyasszony piros arca ragyogott fel.

II.

A vén veterán lándzsás őrmester megindult lélekkel olvasta az Elba szigetéről visszatért Napolen proklamatióját. Lelkében a mult ezer bübajos dicsősége ébredt fel. A nagy csaták mámoros visszaemlékezései lelkét megrészegették. A marengoi vérkeresztség óta ott volt mindig Napoleon oldalánál. Austerlitz, Jéna, Auerstadt Eglau, az abensbergi, eckmühli és wagrami csatákban! Végigszenvedte az irtóztató orosz hadjáratot s hét napig éhezve, elesigázva jött vissza Moszkvából . . . De azért lelkesedéséből mit sem veszve harcolt Drezdánál s ez utolsó győzelem után résztvett még a szerencsétlen lipcei csatában. Karjai és melle tele volt forradásokkal, de a kiállott szenvedések után még mámorosabb lélekkel gondolt a hódító vezérre — Napoleonra!

Napoleon visszatérte felrázta egész Európát szenderegéséből s dacára béke ígéreteinek, mindenki lázasan fegyverkezett ellene. A szövetségesek támogatásait megelőzhetni sietett Na-

ról. Az alkudozás a grófit hosszabb ideig Pekingben tartotta és csak december 18-án érkezett vissza Budapestre, a hol nagy ovációkkal fogadták. Utjáról az első nagyobb előadást a Nemzeti Muzeumban tartotta, majd pedig felolvasásokat tartott a Földrajzi Társaságban és a Katolikus Körben. Expedíciójáról szóló jelentése a Budapesti Szemlében jelent meg.

Az Akadémia 1899-ben tiszteleti tagjává választotta, a kereskedelmi miniszter pedig az 1900-iki párisi kiállítás magyar történelmi részének rendezésére szervezett történelmi bizottság egyik elnökévé nevezte ki. 1876-ban megkapta a Lipót-rend középkeresztjét, 1885-ben az elsőosztályú vaskoronarendet, 1887-ben a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot nyerte, majd pedig érdemei elismerésül számos magyarországi város díszpolgárává választotta. A szabadelvü pártból még 1903-ban kilépett, előbb pártönkivüli volt, majd pedig a függetlenségi és negyvennyolcas párthoz csatlakozott, a melynek programjával a mult, valamint az idejében is ismételt Székesfejérvár mandátumát nyerte el. Ez év elején egészsége helyreállítása céljából huzamosabban tartózkodott Egyiptomban, a honnét április közepén fölépülten tért haza. A nyáron Biharvármegyei birtokán vadászat közben napszúrás érte; e miatt egy ideig szanatóriumban volt. Még legutóbb a Házba is járt s a mult héten utazott Meránba.

Merénből a mult héten kezdtek aggasztó hírek szárnyalni Zichyről. Jött ugyan jelentés az orvosok reménykedéséről is, ez a remény azonban hiunak bizonyult. Tegnapelőtt hirtelen szívzselhűdés érte a beteget, mely kioltotta életét.

Zichy Jenő holttestét — mint Merénből telegrafálják — ravatalra helyezték és nagyban készülnek az elszállításra. A hófúvás azonban alighanem késleltetni fogja a holttest átszállítását.

A képviselőház, az Országos Kaszinó és a Nemzeti Kaszinó gyászlobogót tüztek épületeikre Zichy Jenő halála alkalmából. A Technologiai Iparmúzeumban pedig gyászfátyollal vonták be az elhunyt szobrát.

poleon betörni Belgiumba. A harcúgytól mámoros csapatok siettek az ellenség elé, de talán senki sem volt mámorosabb, mint Urban őrmester, a 4. lándzsás ezred veterán lándzsása.

III.

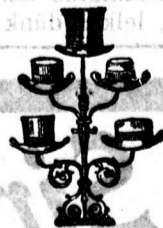
A D' Erlon hadosztály támadó vonalban fejlődő Ney tábornok segítségére siet, hogy befejezze a Haye-Sainte major elfoglalását. A Mont-Saint-Jean fennsíkban több elrejtett gyalogsapatra bukkanván, kifejlődött zászlóaljakkal siet támadásra. Halál megvető rohamokkal sikerül is az ellenséges gyalogságot visszavetniük, de kibontott szárnyai miatt lovassági támadás ellen védtelenül állott. Wellington herceg felismervén e taktikai hibát, a már-már diadalmas ujjongásban kitörő franciák ellen indítja a Ponsouly dragonyos dandárt, 1200 kitünő lovast, az ugynevezett szürke skótokat.

A sáros alig felszikkadt földön dübörögve fejlődik két támadó oszlopba a délceg dragonyos skót dandár s csakhamar mint a villám csap le a lovassági ellenállásra képtelen kiter-

PF A F F K Á L M Á N

ajánl megbízható minőségű kalap különlegességeket izléses új formákban

Szigoruan szabott árak mellett.

Az Országos Iparegyesület, a melynek Zichy egyik alapítója volt, rendkívüli közgyűlésben elhatározta, hogy koszorut helyez sirjára és gyászbeszédet mond koporsója felett. Azonkívül nagy alapítványt készül tenni emlékére.

A képviselőház elnöksége szintén koszorut helyez Zichy Jenő sirjára, nemkülönben a függetlenségi párt. A főváros tanácsa pedig elhatározta, hogy a nemes gróf nagyértékű hagyományát elfogadja a székesfőváros nevében és a kerepesi-uti temetőben diszszirhelyet ad részére.

Zichy Jenő végrendelete Rupp Zsigmond kir. közjegyzőnél volt letéve. A királyi közjegyző a végrendeletet a budapesti VI. királyi járásbíróság előtt azonnal kihirdette.

A végrendelet szerint a gróf azt rendelte, hogy Budapesten egyszerűen temessék el.

Rózsa-utcai palotáját a benne levő nagyértékű gyűjteménnyel (képek, fegyverek, bronzok, ékszerekkel) együtt Budapest székesfővárosnak hagyja azzal a rendeltetéssel, hogy a gyűjtemény állami felügyelet mellett Zichy-muzeum néven együtt maradjon.

Az elhunytak egyetemes örököse a végrendelet szerint fia: Zichy Rafael gróf.

Köteles azonban nővéreinek négy év alatt fejenként 300.000 koronát kifizetni

Nejének évi 24.000 korona életjáradékot rendelt.

Fentartással közöljük azt hirt, hogy a fővárosnak juttatott hagyomány miatt pör támad a főváros és az örökös között, mert a rózsautcai palotában van egy mente, mely állítólag 2 millió koronát ér. Ezt a mentét pedig az örökös magának követeli.

Az ugrai képviselőválasztás.

Az ugrai képviselőválasztás tulságosan felzavart hullámai még most sem csillapultak le teljesen. A belügyminisztertől tegnap érkezett le ebben az ügyben egy határozat, mely fényesen megvilágítja az ugrai választás sötétebb oldalait is.

Jedő csatavonalra. D' Erlon hadteste áttörve visszavettedik a völgybe s a pokoli zűrzavar közepette az Alix és a Marcognet osztály elvesztik lobogójukat

A sikerült lovasroham diadal ittassá teszük a szürke skótokat. Áttörve a francia gyalogság vonalát, gyorsan új támadásra sorakoznak s megtámadják a Chaudon ezredes parancsnoksága alatt elővonuló két ágyúteget. Tüzérségét lemészárolják s míg maga Chaudon ezredes elvérzik ágyui mellett, a mámoros örömtől remegő skótok leugranak fáradtan pihető lovaikról s az elfoglalt ágyukat beszegezik s mert elvontatni nem tudják behajigálják a sárba.

Napoleon éles szeme azonban csakhamar észrevette a nagy veszedelmet, amit a szürke skótok további garázdálkodása okozhat s lóra vetvén magát s összehozott szemöldökkel s komor arccal vágat Milhand nehéz lovasságához s a skótok ellen indítja a Travers dandárt. A Travers dandár nehéz vértesei két oldalt meglepik a skótokat s mámorosan Napoleon jelenlététől s elkeseredve a bajtársaikat ért kudarcától iszonyu dühvel s robajjal ropantják össze őket. A lángoló bosszúvágytól elragadtatva Jaquinot tábornok parancs nélkül támadja meg az átelleni oldalról az így körül fogott skótokat. A hosszú kardoktól felnyársalva s a könnyű lándzsáktól általütve 800 skót omlik a porba néhány perc alatt. E rémítő vérfürdő közepette vértől és sártól borítva szembe kerül vejjével sir John Crawforddal Urban a veterán lándzsás őrmester!

(Vége köv.)

Stocker József dr függetlenségi programmal lépett fel az ugrai kerületben. Körutját tartotta a választó kerületben, amikor Zsadányban az ellen jelöltnek dr Halász Lajosnak fanatizált választói közül egy pár kolompos lázítani kezdett a választó polgárok között. Ezek a kolomposok névszerint Forrás Mihály községi törvénybíró. Illyés Ferenc és K. Balogh János, a zsadányi lakosok közül mintegy 200 embert, asszonyt és gyereket gyűjtöttek magukhoz a község házára ahol a bíró védő szárnyai alatt kellő biztonságban Stocker József dr programbeszédét kívánták megzavarni.

A fentiek által félrevezetett tömeget hiába hivta fel Szabó csendőrőrmester a gyűlés szétoszlásra, azok körül Forrás törvénybíró azon állítására és híresztelésére, hogy Stocker dr nem függetlenségi programmal jött közéjük és csak rájuk akarják erőszakolni, senki sem mozdult meg, sőt a kolomposok igazgató szavaira még a rendfenntartására kirendelt csendőrségnek is képesek voltak ellentállani és hangoztatni, hogy mindaddig együtt maradnak míg a befeketi ett ellen jelölt dr Stoker el nem távozik a községből.

A csendőrőrmester jelentést tett az esetről a cséffai főszolgabírónak, aki az ügyet megvizsgálta és az ügytől teljesen független tanu vallomások alapján a csendőrőrmester jelentésének helyt adva a kolomposokat elítélte. Eszerint Forrás Mihály törvénybíró 100 korona pénzbüntetésre esetleg 5 napi elzárásra, Illyés Ferencet pedig 50 korona pénzbírságra esetleg 3 napi fogházra átváltoztatható büntetésre ítélte. Baloghot pedig felmentette. A főszolgabíró ítéletét az elítéltek, kiknek ügyvédjük dr Halász Lajos volt, megfélebbzték az alispánhoz.

Az alispán azonban igazoltnak látta a csendőrőrmester jelentését a fellebbezést elutasította. Halász Lajos dr tovább felebbezett a belügyminiszterhez, honnan tegnap érkezett meg az ügy.

A belügyminiszter mindenben elfogadta a két első forum határozatát és így a felebbezést elutasította.

Nagy család a Belvárosi Takarékpénztárnál.

300.000 korona kár.

Budapest, december 27.

A Kigyó-tér 1. szám alatt létező Belvárosi Takarékpénztárnál a napokban nagyszabású csalásnak jöttek a nyomára, mely a takarékpénztárt háromszázezer korona erejéig megkárosítja.

A nagyszabású, ravaszul kieszt csalásnak ez a története.

Egy gazdag magyar földbirtokos ez évben 500000 koronát helyezett el a takaréknál. A pénztár igazgatósága szeptember hónapban levelet kapott a földbirtokos aláírásával, melyben a földbirtokos 95 ezer koronát kért bécsi lakására. A takaréknak a pénzt elküldte három rátában, a pénz azonban vissza jött avval, hogy a címzett ismeretlen helyre távozott. Másnap ismét levél jött a takarékpénztárhoz ugyancsak a földbirtokos aláírásával, hogy 300000 koronát átutalt Müller J bécsi cégre. Ily helyzetben a takaréknak tényeg elküldött Müller J levelei alapján 300000 koronát.

E hó 24 én azonban beállított a földbirtokos a takarékpénztárhoz, hogy felvegye be-

tett pénze kamatát. Az elszámolásnál Székely Ferenc igazgató megemlítette, hogy csak 200.000 koronája van, mert 300.000 koronát utalványa alapján Müller J. bécsi cégnek küldött el. A földbirtokost ez a megjegyzés nagyon meglepte és kijelentette, hogy ő neki az átutalásról tudomása nincs, Müller J. céget nem is ismeri. Székely azonnal a leveleket kérte, azonban azokat sehol sem találták s így nyomban arra következtettek, hogy a csalást csakis a pénztár egy alkalmazott tisztviselője követhette el, eki azután a leveleket elsikkasztotta. A gyanu mindjárt a takarékpénztár egy volt tisztviselőjére hárult, aki az intézet szolgálatából még október havában minden ok nélkül kilépett. Minthogy tudomásuk volt, hogy ez a tisztviselő Pozsony vidékén tartózkodik, a rendőrség a tett feljelentés alapján elrendelte letartóztatását, ami Pozsonyban meg is történt.

A letartóztatott tisztviselő neve Worlicsek Vilmos, aki most 24 éves. Apja Frigyes főherceg pozsonyi uradalmában előkelő állásban van.

A letartóztatás is a főherceg kastélyában történt. A letartóztatott embernél a pénz nagyrészt és sok ékszert találtak.

Előfizetési felhívás.

Fel-felhangzik naponta a közönség panasza a tisztességtelen sajtó ellen. Amely beleavatkozik a magánélet szentélyébe. Amelynek művelői tollal irnak, de revolverrel dolgoznak. És a mely ellen kellene már valamit tenni . . . mondják itt is, ott is.

Kellene tenni és még sem történik semmi. Mert a közönség olyan sajtót kap, amilyet érdemel.

Levegőből a sajtó nem él meg, hanem a közönségből. Ha a közönség botrányhajhász revolverlapokat támogat, hát akkor ne tessék panaszkodni a botrányok, a revolverezés miatt.

Uj év kezdetén jó lesz ezzel számot vetni.

Tizenharmadik évfolyamába lép lapunk. Nehéz idők viharait állottuk ki, de a viharok csak megedzettek erőnket, fokozták kitartásunkat, hogy soha egy pillanatra se feledjük a Tiszántul célját, hivatását. Hivatásunk az, ami a tisztességes sajtóé lehet: erős keresztény magyar társadalmat nevelni s annak kezébe jó ujságot adni. A vallásos, erkölcsös, hazafias magyar ember a mi ideálunk, azt szolgálja tollunk immár tizenkét év óta. Esményekért küzdünk, a közérdeket szolgáljuk.

A mikor a sajtó kinövései a közönségnek nyakára kezdenek nőni, nem lesz szerénytelenség tőlünk, ha egyszerűen multunkra mutatunk. Ami multunk erős záloga jövőnknek. Mikor tehát az uj év kezdetén a közönség hathatós támogatását kérjük, abban a reményben tesszük, hogy a sajtóra való panaszok nem marad üres szó s meglesz az a tanulság belőle, hogy a közönség a maga érdekében is a tisztességes sajtó zászlaja alá áll.

Lapunk előfizetési ára marad a régi:

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.
Negyedévre — — — — 4 "

Helyben háahos hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.
Negyedévre — — — — 5 "

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.
Negyedévre — — — — 6 „

A TISZÁNTÚL
szerkesztősége és kiadóhivatala

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy *ugy hátraleékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Kossuth meggyógyult.** Kossuth Ferenc már teljesen felgyógyult betegségéből. Házi orvosa, Müller Károly dr kijelentette, hogy visszaeséstől félni nem lehet és a miniszter állapota annyira javult, hogy nébány nap mulva szobáját is elhagyhatja. Kossuth Ferenc különben ma magához rendelte összes referenseit, akikkel miniszteriuma ügyeiről tárgyal.

* **Rendkívüli városi közgyűlés.** Hogy a Poynár-ház egy részének kisajátítási ügye, továbbá a külvárosi községi iskola részére szükséges ingatlan megvétele már a január havi közgyűlésen érdemlegesen eldönthető legyen, még ez évben, december 29-én délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlés lesz, amelyre a polgármester a következő meghívást bocsátotta ki:

Valamennyi Bizottsági Tag Urnak! Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának f. évi december hó 21-én tartott rendkívüli közgyűlésében 499—15253/1906. szám alatt hozott határozata alapján Főispán Ur ő méltósága a *folyó évi december hó 29-ik napjának délelőtt 11 órájára* rendkívüli közgyűlés összehívását rendelte el. Ezen a közgyűlésen a Mészáros utca szabályozása tárgyában beterveztett tanácsi javaslat s ezzel kapcsolatosan Poynár János és id. Rimadóczy Kálmán ajánlata, valamint a külvárosi iskola elhelyezése céljából szükséges ingatlan megvételenek ügye fognak tárgyalatni. Erről bizottsági tag urat oly felkéréssel értesitem, hogy ezen a közgyűlésen megjelenni sziveskedjék. Nagyvárad, 1906. évi december hó 27-én. Rimler Károly polgármester.

* **Katholikussá lett főúr.** Lélekemelő, ritka szép ünnepély folyt le december 23-án az élesdi r. kath. templomban. Biharvármegye egyik kiváló főúri nagybirtokosa; gróf Bethlen Aladár cs. kir. kamarás, a fejedelmi Bethlen-család sarja, élesdi kegyur, szive sugallatát követve, a helvét vallásról a róm. kath. anyaszentegyház kebelébe tért. A hitvallást Élesd plébánosának Leffelholcs Gyulának kezébe tette le. A kiváló főúr ezen szép ünnepélyes alkalmat s a szeretet ünnepét felhasználta arra, hogy bőkezű jótékonyágát a szegények és a szegény gyermekekkel szemben gyakorolja. A szegények között 200 koronát osztott ki s azonkívül igen sok ruhaneműt, játékot, csecsebecskéket osztott ki a főúr két kis leánykájára. A kastély nagy ebédlőjében volt felállítva 16 karácsonyfa, megrakva gyertyákkal, ajándékokkal, amiket a környék gyermekei között osztottak ki, végtelen örömet okozván vele az örömben uszó apróságoknak s halálra kötelezvéen vele a szegény szülőket, akik áldást kívánnak a jótékony főúrra és családjára.

* **A nagyvárad Kossuth-szobor alap javára** újabban a következő adományok érkeztek dr Adorján Emil, szoborbizott-

sági elnökhöz: A Nagyvárad Takarékpénztártól 200 korona, a nagyvárad csizmadia ipartársulattól (Cser János elnök útján) 50 korona. Ezzel a Kossuth-szoboralap összes pénzkészlete 11300 koronára emelkedett.

* **Ismét egy felebbezés.** Tegnap beérkezett a városi iktatóba a negyedik felebbezés a városi tisztviselők fizetésrendezése ügyében. Jablonszky Emil városi adópénztárnok adta be; nem a fizetés ellen van kifogásása, hanem az ellen, hogy a tisztviselők felsorolásával a köz- és gyámpénztárnok mint »főpénztárnok« van bevéve, holott a törvény a városoknál nem ismer főpénztárnokot. Az 1886. évi törvény cikk 51. §-a ugyanis csak köz- és gyámpénztárnokot, továbbá adópénztárnokot említ. A felebbezésben kifogásolja azért is a főpénztárnok elnevezését, mert úgy tűnik ki, az egyforma fizetés dacára, hogy az adópénztárnok alá van rendelve a »főpénztárnoknak« holott ettől teljesen független s önálló munkaköre van.

* **Kinevezés.** A nagyvárad itélőtábla elnöke a vezetése alatt álló királyi itélőtábla kerületébe dr Assódi Imre ügyvédjelölt, békészentandrási lakost díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **A Körözs kőpart tervei.** A városháza mellett tervezett Körözs-partfal ügyében már határozott Nagyvárad városa s elfogadta a főmérnök által készített tervet, amelynek betonból való kiépítése 87000 koronába kerülne. A miniszter tegnap visszaküldte az ügyet a városhoz azzal, hogy újra tárgyalja, mert így nem hagyja jóvá a partfalnak a bemutatott tervezet szerinti létesítése ellen vízfolyási szempontból, valamint a partfalnak elhelyezése és vonalozása, nem különben a költségvetés egységéről ellen nem tesz észrevételt a miniszter. A partfal a tervezet méretek szerint azonban nem lenne elég erős s így annak megépítése így aggályos volna; az anyag is kedvezőtlenül van kihasználva s nem felel meg a célnak a keresztiszelvény tervezet. Más keresztiszelvényekkel olcsóbban is előállítható. A tervezet szerinti betonnál olcsóbb volna a vasbeton. Új terv és költségvetés dolgozandó ki és pedig alternatív: vasbetonból és kőből is. Azt sem hagyja jóvá a miniszter, hogy a munkálatokra felveendő kölcsön törlesztési hányada a követelmény-alap terhére menjen. Más fedezeti forrásról gondoskodják a város.

* **Nem lesz drágább a só.** A pénzügyminiszter a tegnapi hivatalos lapban közzétett körrendeletében közhírré teszi, hogy a denaturált iparsó ára a jövőben is ugyanaz lesz mint volt az 1906 ban.

* **Karácsonyi ünnepélyek.** Nagyszerűen sikerült pásztorjátékot rendeztek Dobozon a r. k. iskola növendékei f. hó dec. 24-én. Jézus Krisztus születését adták elő 5 felvonásban 35 szereplővel, közbe szebbnél-szebb élőképeket mutattak be. A sikerült előadás kiváló érdeme Ruscha Zoltán helyi kápláné, ki sem költséget, sem fáradságot nem kimélt a siker érdekében. Elismerés illeti a darab betanítása és az érekszámok precíz előadásáért Aranyi József tanítót, aki kiváló érdemei és buzgalomával már szép pozíciót vívott ki magának. A pásztorjátékot megelőzőleg a falu kegyesszívű jótévéje, gróf Wenkheim Dénesné ő méltósága osztotta ki az iskolás gyermekek és a falu szegényei részére szánt ajándékokat. Már a kora délelőtti órák alatt megkezdődött a népvándorlás a grófi kastély felé s tartott a késő szürkületig, amikor mindenki gazdagon megrakodva tért haza. Osztottak

ruhaneműket, kalácsot, bort, dohányt, a gyermekek azonkívül mindenféle édességeket és játékokat kaptak telekezeti különbség nélkül. Megható látvány, amint a sok szegény, öreg és gyermek ragyogó arccal, hálátelt szívvvel iparkodtak hazafelé áldva jóságos kegyurokat.

* **A belfenyéri Bunyitay-féle sz. Vince** háiban szavalatokkal, élő képek sikerült előadásával ünnepelték a szent estét, mely után 80 gyermek kapott különféle ajándékot és meleg ruhát. Az ünnepély az apát kanonok lelkes éltezésével végződött, ki nemcsak a gyönyörű intézetet emelte és dotálta, de a szegény gyermekek szükségleteiről is bőkezű nagylelkűséggel gondoskodott.

* **Eljegyzés.** Ifj. Karger Sándor kereskedő karácsony másodnapján tartotta eljegyzését özv. Vidosits Lászlóné kedves leányával, Mariskával. — Schenkengel Sándor mérnök kedden jegyezte el Fekete Sándor kedves és szép leányát, Ilonkát.

* **Ünnepi szenzáció-vadászat.** A nagyvárad gyermekkórház pár éves működésével méltán teljes elismerését érdemelte ki a közönségnek s valódi áldásnak bizonyult. Az intézet vezetői joggal elvárhatják, hogy az intézet jóhírnevét sem félreértésből, sem felületességből ne csorbítsa senki s különösen elvárhatja ezt a sajtótól, amelynek állandóan alkalma van az intézet működését látni. Egyik helybeli ujság a karácsonyi számban szenzációt akart világgá bocsátani s azzal vádolta meg a gyermekkórházat, hogy abban egy gyermeket halálra forráztak az ápolók. Ennek az ünnepi szenzációnak egy betűje sem felel meg az igazságnak, amint azt az alábbi hozzánk küldött nyilatkozat igazolja:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A Nagyvárad Friss Ujság karácsonyi száma »Tragédia a gyermekkórházban« hangzatos cím alatt egy kiszínezett álhirt közöl, mely szerint egy gyermekkórházi beteg az ápolónő által leforráztattott és ennek következtében elhalt. A való tényállás a következő. Nagy János könyvkiadó Ferenc nevű gyermeke *anyja saját bevallása szerint* f. hó 22-én este lakásán (Uj-sor 22) *forró kávéval leforráztatván* 23-án délután a gyermekkórházi ingyenes rendelő órámon be lett mutatva. Bár a súlyos sérülés láttára előre kijelentettem, hogy a gyermek életben maradásához nincs reményem, mégis azt ajánlottam, hogy a gyermeket hagyják benn az intézetben. A mi meg is történt. Az esetről a rendőrkapitányi hivatalnak azonnal írásbeli jelentést tettem, hogy a *szülők ellen gondatlanság* címén az eljárást megindíthassa. A gyermek az elszüvedett súlyos sérülések következtében még aznap este 10 órakor elhunyt. A gyermek tehát nem a gyermekkórházban, hanem a szülői házában lett a gondatlanság áldozata. Hogy honnan vette a fenn nevezett lap híret, nem tudom, de mindenesetre szomorúan jellemző közállapotainkra, hogy az az intézet, melynek minden egyes tagja a legnagyobb önmegtartózkodással igyekszik humánus feladatának a legideálisabb mértékben megfelelni, elismerés helyett, pusztán hirlapírói felületesség miatt álhírekkel lesz jó hírnevében megrámadva. A midőn a való tényállást az igazság érdekében becses lapjában közzétenni kérem, maradtam igen tisztelt Szerkesztő Urnak legőszintébb tisztelettel Nagyvárad, 1906. december 26. Dr Schiff Ernő, gyermekkórházi igazgató-főorvos.

* **Halálozás.** Gulner Gyulának, Pestvármegye főispánjának neje, Réh Mária, karácsony másod napján meghalt. — Harmos János nagyvárad sütőmester felesége e hó 25-én 47 éves korában meghalt. Temetése tegnap déltán ment végbe az olasz-i temetőben.

* **Ünneprontás a magyar szó miatt.**

Alpesi hunyadmegyei községben karácsony szent estéjén véres verekedés volt a község magyar és oláh legényei közt. A község tanítója ugyanis az iskolában karácsonyfa ünnepélyt rendezett. A jelenvolt oláh legények zokon vették, hogy az ünnepélyen a gyermekek mind magyarul szavaltak és e miatt mind rendetlenkedtek, mire a tanító kiutasította őket. A kiutasított oláh legények a közeli korcsmába mentek, ahol borszot forraltak a magyarok ellen. Mikor ugyanis az ünnepélyről a vendégek távoztak, az oláhok megtámadták a magyar legényeket, amiből eltajult verekedés támadt. A verekedők közül sokan megsebesültek, egy oláh legényt pedig agyonütöttek. A faluba csendőrség ment.

* **Isten nevében.** A napokban megemlékeztünk egy szegény nagyváradi cipészparosról, aki elvesztette szemévilágát s nincs anyagi tehetsége, hogy Budapesten gyógykezeltesse magát. A jószívű emberbarátokhoz fordultunk, hogy adományaikkal tegyék lehetővé, hogy a fővárosban az orvosi tudomány visszaadja szemévilágát. Kérésünk megtalálta az utat a jószívekhez. Egy magát megnevezni nem akaró jólelkű férfiú Isten nevében 20 koronát küldött be hozzánk, szintén 20 koronát juttatott az újvárosi Szent Antal persely a sors által sujtott szegény ember részére. További kegyes adományokat elfogad s rendeltetési helyére juttat szerkesztőségünk.

* **A váronkolyosi éjjeli örök.** Váronkolyosról tudósítónk a maga nemében páratlan esetről ad hírt, mely jellemző az ottani közbiztonságra, illetőleg annak óreire. Váronkolyoson tegnap előtt egy Bulzán Demeter nevű 21 éves legény atyja istállójában felakasztotta magát. Mire tettét észrevették már halott volt a legény. Az esetről azonnal jelentést tettek az elüljáróságnak, mely a megtartott vizsgálat alapján megállapította, hogy Bulzán öngyilkos ágot követett el. A sablonos nyomozás megtartására értesítették a csendőrséget, mely a legközelebbi faluban állomásozott. Addig pedig míg a csendőrök megérkeznek a hulla őrzésére két éjjeli őrrendelt ki az elüljáróság. A két bakter azonban tulságos hidegnek találva az időt, tüzet rakott az istállóban és a lobogó tűz mellett és a hulla mellett csöndesen bátoritgatták egymást a kísértetek ellen. Bátoritgatás közben a tűz belekapott a szétszórt szénába, melytől csakhamar lángba borult az egész istálló. A két őr látva a bajt, megijedtek és elfutották. A tűz felemésztette az istállótól együtt az öngyilkos hulláját is. A két őr ellen az istálló tulajdonosa feljelentést tesz.

* **A geszti vadak.** A geszti remetét gróf Tisza Istvánt gazdálkodásában megzavarták. Nagykiterjedésű pusztáin tulságosan elszaporodtak a kártékony vadak. A uradalom kasznárja Trankó Béla gróf Tisza megbízásából kérelmet intézett ebben az ügyben a cséffai főszolgabíróhoz, hogy engedtesse meg neki miszerint a kártékony vadakat méreggel pusztíthassa. A cséffai főszolgabíró e kérelmet pártoló jelentése kapcsán, melyben igazolja, hogy sok Geszten a kártékony vad, tegnap terjesztette be az alispánhoz és kéri a 100 gram. strichin kiadását. A mérgezést Tisza Radvány, Gyanta, Nagyhasány, Geszt és Rátöny pusztákon végeznék Trankó Béla kasznár és Sallay mezőrendőr. — A mérgezési határidő bezárta 1907. március 1.

* **Agyonvert aggyastyan.** Nagylétai tudósítónk jelenti, hogy Vértes község határában a Fráter-léle tanyán több tanyabeli legény össze verekedett valami csekélység miatt. A

verekedőket Zilahy Sándor 73 éves ember akarta szét választani, aki bizva ősz hajába és tiszteletet parancsoló magas korába a verekedők közé ment. A verekedő legények azonban az őreget nem respektálták sőt mikor az korholni kezdte őket tettük miatt, egy Beóthy Gyula nevű legény az öreg embert botjával úgy ütötte fejen, hogy az összerogyott és meghalt. A kegyetlen legény ellen megtették a feljelentést.

* **Fakiosztás a szegények között.** Nagyvárad városa megkezdte az ideai fakiosztást a szegény emberek között. Kemény rendőrbiztos felügyelete alatt ez ideig 72-en részesültek faszegélyben. Az eddig segélyezettek nagyobbbrészt olyanok, kiket a város rendszeresen részesít havi segélyben. A többi segélyezettek mind elaggott emberek, kiknek szegénységükről a felügyeletet teljesítő Kemény rendőrbiztos személyen győződött meg.

* **Találtak** egy erszényt fényképpel és iratokkal. Továbbá egy aranyozott lánc-csüngőt (jou-jou). A talált tárgyakat igazolt tulajdonosai átvehetik a rendőrségen.

A SZENT-LÁSZLÓ nyomdában legujabb divatu és legcsinosabb névjegyek, valamint a legszebb báli és esküvői meghívók, ugyszintén mindenféle nyomtatványok jutányos árban készíttetnek a legszebb kivitelben.

IRODALOM.

Magyar Gazdák Szemléje.

Rendkívül tartalmas és tanulságos füzetet ad olvasói kezébe a Magyar Gazdák Szemléjének szerkesztője, Bernát István. Először Szilárd Ferenc ismerteti Nagy Ferenc nézetét az immár 30 ik évét betöltött magyar kereskedelmi törvényről. Nagy Ferenc meggyőző példák mutatója ki, hogy a kereskedelmi törvény commercializálta a társadalmat, azonban sokkal többet ártott merev egyoldalúsága a közönségnek, mint a mennyit használt a kereskedőknek. Brázovay Kálmán a magyar szövetségi mozgalom kezdeteit, N. I. pedig Gaal Jenőnek Magyarország közgazdasági politikájáról irt könyvét ismerteti. Pompás cikk Bernát István tanulmánya a szabad gondolkodás hatáiról. Csépes Mihály Tisza-Büd községről irt érdekes monografiát. Éber Jenő a francia homestead törvényt ismerteti. Ekés bizonyosság ez a szabadelvűség hazájából a mellett, hogy a végrehajtás mentes családi birtok és a paraszt hitbizomány, kapcsolatban az öröklési törvény megváltoztatásával, csak üdvös dolog lehet. A füzetet a különfélék rovata zárja be.

SZÍNHÁZ.

A hét műsora.

Péntek: Milliárdos kisasszony Kornai Berta felléptével.

Szombat: Milliárdos kisasszony Kornai Berta felléptével.

Vasárnap: Milliárdos kisasszony Kornai Berta vendégfelléptével.

Kornai Berta vendégjátékai. A Szigligeti színház ünnepelt vendégművésznője péntek este megkezdte vendégjátékainak újabb sorozatát. A jeles primadonna a „Milliárdos kisasszony” című operettben lép föl, amelyben a legragyogóbb diadalait aratta a Magyar Színházban. Kornai Berta ebben a darabban éne-

kelte először a híres panama-kuplét, a mely azóta országos népszerűségre tett szert. Az illusztris vendégen kívül a szintársulat javarésze szerepel a Milliárdos kisasszonyban, amelynek péntek esti bemutatója iránt a közönség körében óriási az érdeklődés.

TÁVIRATOK.

Hegedüs Sándor haldoklik.

Budapest, dec. 27. (Saját tud. táv.) Hegedüs Sándor volt kereskedelemügyi miniszter és publicista állapota mindinkább aggasztóbb. Karácsonykor is mindinkább súlyosbodott a betegsége és a mult éjszaka válságosra fordult a nagybeteg állapota. Egész éjjel aludt ugyan, de ez inkább volt agónia, semmint alvás. A katasztrófa minden percben várható. A nagybeteg iránt állandó az érdeklődés és a közélet szereplői közül mai nap folyamán sokan kérdezősködtek Hegedüs hogyléte felől.

A kínai császár öngyilkossága.

Budapest, dec. 27. (Saját tud. táv.) Marseilleből jelentik, hogy Vang-csu kínai császár tegnap öngyilkossági kísérletet követett el. Egy folyóba vetette magát, de a közelben levő enunchja kimentette és a palotába vitte.

KÖZGAZDASÁG.

Karácsonyi népvásár B-Ujfaluban.

A magyar iparvédő egyesület bereityó-ujfalui fiókja által rendezett karácsonyi vásár kitünően sikerült. A városháza nagyterme és mellékterme zsufolásig volt a kiváló izléssel elhelyezett iparcikkek és női kézimunkákkal stb. A vásár öt napig tartott folyton erős látogatás mellett. Az ünnepélyes bezárás alkalmával a jury elnöke dr. Tóth Lajos róm. kath. plébános mondott igen szép beszédet, A kiállítók közül a következők kaptak kitüntetések: Kovács Jolán, Tripsó Sándorné, dr. Habókay Béláné, Karakas Irén és Mariska, Nagy Erzsike, Bartha Annus, dr. Gazdig Józsefné, Tardy Györgyné, Tardy Sándorné, Rosinger nővérek, Bihari János, Kádár László, Borsy Ilona, Tardy György, Fráter Tibor, Varga Károly és Eszenyi István dicsérő oklevelet; Kerekes Vilma, Gubicza Adámné, özv. Tar Károlyné, Erdőhegyi Erzsébet, Gottfrid Jenőné, Feldman Margit, Hajzer Erzsébet, Markovics Dávid és Jellinek Dávid elismerő oklevelet. Ezeakivül még huszan, iparossegédek, tanoncok és házi iparral foglalkozók pénzbeli jutalmat kaptak. A kiállítás, illetve karácsonyi vásár kitünő sikere főleg Baross Gyula elnök, dr. Kádár Jenőné alelnök és Varga Mózes titkár érdeme.

Értéktőzsde.

Budapest, december 27.

Oszrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Osztrák-m. állam vasutirészvény	— — —	670.—
Közuti vasut	— — —	594.—

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, december 27.

Buza április	— — —	14.88	—	14.45
Rozs április	— — —	13.30	—	13.32
Tengeri ápt. 1907.	— — —	10.32	—	10.34
Repcze aug.-ra	— — —	26.80	—	27.—
Zab apr.-ra	— — —	15.00	—	92.78

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsze 1906 dec 27-én.

Magyar aranyjárdék 4%	116 40
Magyar koronajárdék 4%	95 95
Magyar leleti vasuti államkötvény 4%	84 47
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	95 25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96 —
Magyar gyermek sorsjegy-kölesön	204 50
Tisza zab- és szegedi sorsjegy-kölesön	153 —
Osztrák járadék papirban	90 —
Osztrák járadék ezüstben	100 10
Osztrák korona járadék	117 —
Osztrák járadék aranyban	99 —
1860. oszt. államsorsjegyek	157 50
Osztrák-magyar bankrészevény	17 60
Magyar hitelbank részvény	814 50
Városi villamo-vasu	327 50
Osztrák hitelbank intézeti részvény	679 —
20 frankos frankos (Napelendor)	14 12
Osztrák-magyar államvasuti részvény	676 50
Német birodalmi márka	19 90
London vista	117 62
Páris vista a	95 41
20 márkás arany	23 40

REGÉNYCSARNOK.

A titok.

— Bűnügyi regény. — 45.

Írta: Fergus Hume.

— Angolból. —

XX. FEJEZET.

Az »Argus» véleménye.

A végtárgyalást követő napon az »Argus» így összegezte a rejtélyes gyilkosságból és a Fitzgerald fölmentéséből folyó következményeket:

»Most már, hogy mr Fitzgerald ártatlansága bebizonyult, mindenkinek elméjében fölmerül az izgató kérdés: »Ki tehát Whyte Olivér gyilkosa?» A rettenetes, vakmerő bűntény elkövetője még mindig szabadon jár s lehetséges, hogy köztünk, városunkban forog Felbátorodva azon, hogy sikerült tévutra vezetnie az igazságszolgáltatást, talán már új bűntények elkövetésén töri fejét; mert hiszen tudott dolog, hogy a tigris, ha egyszer embervért kóstolt, soha többé le nem mond róla. Aki oly vakmerően és hideg vérrrel tudott legyilkolni egy ittas, tehát védtelen embert, aligha fog habozni. ha újabb bűntény elkövetésére nyílik alkalma. Ezért egész Melbourne minden osztályának remegnie kell, hogy ez a félelmetes gonosztevő szabadon járhat köztünk, — s a hatóságnak első kötelessége, hogy ezt az aggodalmat eloszlassa.

»De hogy teheti ezt? . . . Csakis úgy, ha fölfedezi a gyilkost: azt a világos felsőkabátos, puha kalapos fiatal embert, aki o-ra ment Whytehez, miután mr Fitzgerald már ott hagyta, aki beült Whyte mellé a kocsiba és kísérte a St-Kildai utig, ahol ismét kiszállt már meggyilkolt áldozata mellől s az után Rankin kocsiján a Powlett-utcába vitette magát, nyilván azzal a szándékkal, hogy a gyanút mr Fitzgeraldra terelje, aki azon a környéken lakik.

»A gyilkosság oka, úgy látszik, bizonyos okmányok voltak, melyeket az áldozat mindig a zsebében hordott. hogy mi volt ezeknek az okmányoknak a tartalma, csak hárman tudták, ma pedig már csak egy ember tudja. A két első; Whyte és a »Királynő«, ma már halottak; a harmadik, aki még tudja, maga a gyilkos. Hogy a gyilkosság indító oka csakis ezeknek az okmányoknak a birtoka lehetett, onnan is világos, hogy az áldozat zsebéből semmi egyéb nem hiányzott, mint ezek az okmányok; s hogy ezek az okmányok becsesek voltak, abból látható, hogy az áldozat maga

külön zsebet csinált neki a mellénye belső felén.

»Könnyen nyomára vezethetne a gyilkosnak, ha a rendőrség megtudhatná valahogy az elrablott okmányok tartalmát. Ezt pedig úgy tudhatná meg, ha kikutatná Whyte előéletét, európai viszonyait, továbbá azokat a körülményeket és vonatkozásokat, amelyek hozzáfűzték Whytet a »Királynő«-höz. Mert hogy a »Királynő« és Whyte szoros közvetlen viszonyban voltak egymáshoz, nemcsak abból világos, hogy Whyte gyakran meglátogatta a »Királynőt«, hanem abból is, hogy egyik reporterünk fölтанutól hallotta, hogy a »Királynő« egy alkalommal bizonyos okmányra célozva, azt mondta Whytenek: »Ha jól játszsza ki a kártyáit, egész életére boldog lehet.« Ezt ugyanaz a Sal Rawlings hallotta, akinek mr Fitzgerald a szabadulását köszönheti.

»Mivel e szerint a rejtélyes okmányok a »Királynő« birtokában voltak s mivel Whytet e rejtélyes okmányok birtokáért gyilkolták meg, mindenkéül fölül kétségtelen, hogy a titokzatos gyilkosság kulcsát a rejtélyes okmányok tartalmából lehetne megtudni leg hamarabb. Viszont azonban ez csak úgy lehetséges, ha sok évre visszamenőleg kikutatják a »Királynő« életét és multjából állapítják meg, hogy mi lehetett a rejtélyes és minden esetre becses okmányok tartalma. Ha pedig ez nem lehetséges, akkor féltő, hogy a bérkocsi titka örökre megoldatlanul marad és Whyte gyilkosát csakis a lelkiismeretfurdalás gyötrelmei fogják emészteni.«

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Özv. Dr. Deákné

Fog műtermében

Lakik: Nagyvárad Szilágyi-Dezső u. 18.

A legjobb amerikai porcellánból készít

fogakat,

végez minden e szakmába vágó műveletet.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3 legfeljebb 3-4 watt fogyasztással, hogy izzólámpa körtéket tással gyertyánként, melyek legolcsóbb árú kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (matt), színes fényképező-lámpák és mindenféle izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanett kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága eivállalja

villamosvilágítási

erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávao szonpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

HIRDETESEK

felvételnek a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

Belépési felhívás.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet“

1907. január 1-én nyitja meg

12-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félre tenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzett üzletrész után 20 fillér, mely 3 évig, vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetéli könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) eszközöltetik.

Nagyvárad, 1906. november 6.

Az igazgatóság.

A 12-ik évtársulat befizetési napjai:

Hétfőn délután 3-5-ig,
Csütörtök délután 3-5-ig.

Egy két jó családból való,

2-3 középiskolát végzett fiu

fizetéssel felvétetik

tanulónak

a Szent László nyomdában.

Értesítés.

A Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság igazgatósága részvényeseinek 1906 november 25-én megtartott közgyűlésén hozott határozata értelmében a társaság részvénytőkéjét 500000 koronával

m á s f é l m i l l i ó,
azaz egymillió ötszáz ezer koronára felemeli a következő módokat mellett:

1. Kibocsájtanak 2500 darab új részvényt 200 korona névértékkel.
2. Minden új részvényért a részvénytőkére 200 korona, a tartaléktőkére 100 korona, összesen tehát 300 korona fizetendő: azonfelül a részvény kiállítására és illetékéjében 3 korona.
3. A részvények értékében 50%, azaz százöt-

ven korona fizetendő, míg a másik 50%, azaz százötven korona, valamint a 3 korona kiállításidíj legkésőbb 1906 december 31-ig. Ezen időpontig a befizetett összegek után 50 százalékos kamattal térül vissza, míg ellenben a késedelmes fizetők 1907 január 1-től számított 6 százalékos kamatot tartoznak fizetni.

4. A részvényesek az új részvényre elővételi joggal bírnak s pedig aképpen, hogy két darab régi részvényre egy új részvény jegyezhető.

5. Az új részvények a régiekkel mindenben egyenlők s már az 1907. üzletév jövedelmében részesednek.

6. A részvényesek elővételi jogukat részvényeik bemutatásával 1906. évi december 15. napjáig bezárólag gyakorolhatják, míg a részvényjegyzés zárvatárideje 1906. december 20-ik napja.

Nagyvárad, 1906. november 25.

Leszámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság igazgatósága.

Új fűszer-üzlet!

Van szerencsém az igen tisztelt vevőközönség szives tudomására hozni, hogy Kálvária-utca 6. szám alatt a mai kor igényeinek megfelelő fűszer és vegyes-áru üzletet nyitottam, és azt teljesen friss és a legjobb minőségű áruval rendeztem be, miért is az igen tisztelt vevőközönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Nemes Lajos.

Hirdetések

jutányos áron

felvételnek

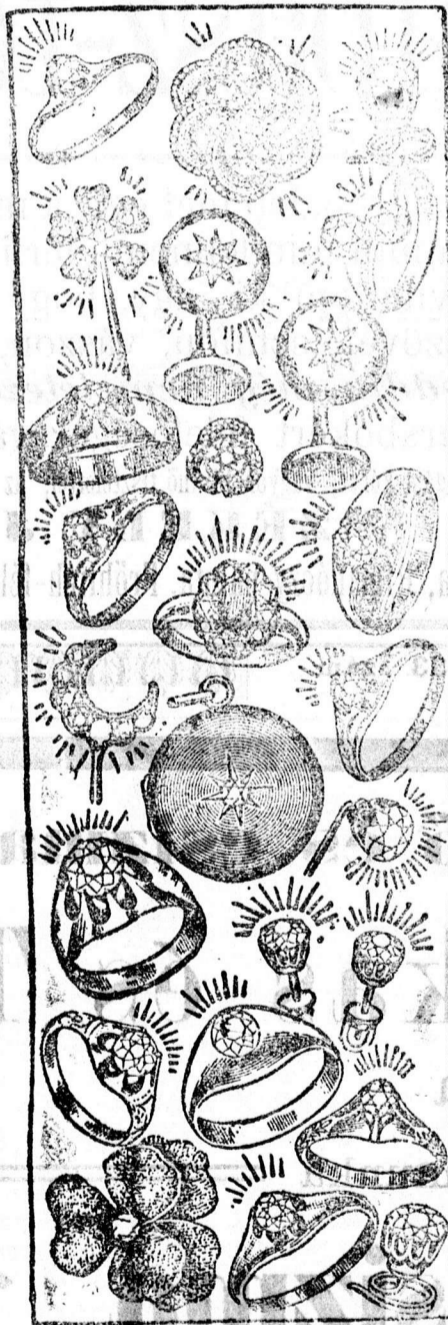
a

"TISZÁNTÚL,"

kiadóhivatalában.

A vége közeledik!

TUDOR szerződése vége felé jár, ennél fogva az óriási ékszerkészlet azonnal el lesz adva. Ezen ékszertárgyak, u. m.:

Gyűrűk, nyakkendők, melltek, fülbevalók, kézelőgombok, mellgombok stb. stb. művészies módon előállított

TUDOR-gyémántokkal

vannak kirakva.

TUDOR

jelenleg oly árukat kínál választékul, melyek

ezelőtt

8 koronáért
lettek eladva

most
pedig
kivételes
árak
darabonként

3 korona
(foglalattal együtt).

Vegye tekintetbe, hogy ezen remek ékszertárgyak azért lettek készítve, hogy sokkal magasabb árban legyenek eladva és dacára hogy már száz meg száz tárgy lett eladva, a raktár még mindig dúsgazdag.

Ne várjon tehát, míg a legszebb és legfényesebb darabok ki lesznek válogatva, hanem jöjjön azonnal.

Czillér Imre czégnél

NAGYVÁRAD, FO-UTCA 5.

(Tisztelt vevőkönknek)

Tisztecséges kiszolgálás mellett ajánlunk

részletre

kizárólag jobb minőségű ruházati cikkeket

Tisztelettel

KLEIN GÉZA és ÖDÖN

és divatruháza Nagyvárad, Fő-utca, a Széchényivel szemben.

Női, leány, és gyermek-felöltöket, valamint férfi és fiú téli kabátokat és ruhákat készen vagy méret után. Nagválasztyók mindenemű stűm, ruha, pongyola és blouz-szövetekben, ugyszintén finom fekete és világos divatkeimekben. Legnagyobb raktár pamut és cerna-vásznakban, kitűnő kanavász. Raktáron tartunk teljesmenyasszonyi keengyöket minden árban, ugyszintén férfi-, gyermek fehérneműt, valamint harisnyákat. — Összes szoba-berendezési cikkek kaphatók, ugymint: ágygarnitúrák, függönyök, paplanok, matrácok stb.

Szőrme áruk, barkettek és trikot alsó szoknyák.

Gyászruhák megrendelhetők, 6 óra alatt elkészíttetnek.

Olcsó árak!

Tessék meggyőződni!

Olcsó árak!

Uj varroda és szabász-terem.

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy üzletemet egy, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő gyermek- és női ruha, valamint mindennemű férfi, női és gyermek fehérnemű varrodával és szabászteremmel bővíttem ki úgy, hogy aki *Alkalmi Áruházamban* igen jutányos árért vásárolt szövet, schifon, vászon, flanel, barchet vagy bármily árucikket, gyorsan, izlésesen és *eddig még nem létezett* olcsó árban készítettem el. Az általam elvállalt darabokért felelősséget vállalok.

Miután ezen vállalatomat nem anyagi érdekből, hanem csupán a tisztelt vevőim kényelmére és kívánságára rendeztem be, kérem próba rendeléseikkel állításom valódiságáról meggyőződni.

B. pártfogást kérve, vagyok kitűnő tisztelettel, az Alkalmi Áruház tulajdonosa

SZÉKELY JENŐ

Fő-utca, Rimanóczy-palota. Fröhlich-féle hentesüzlet mellett.

Helyi és vidéki telefon 633. szám.

„Első nagyvárad cipő és csizmagyár.” Moskovits Farkas és Társa ajánlja

elsőrendű kézimunka

cipő és csizma

készítményeit.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. szám
(volt rendőrségi épület.)

